

Reguleringsmyndigheten for energi

Vår dato 04.11.24

Deres dato:

Vår referanse

Ulf Møller

Deres referanse

Innspill varsel om vedtak om fastsettelse av metode

Det vises til varsel om vedtak om fastsettelse av metode sendt nettselskapene. Selskapene er gitt en frist til 4. november å gi innspill. Fornybar Norge utarbeidet gjeldende tilknytnings- og nettleievilkår i 2020 på vegne av medlemmene, og finner det naturlig å gi innspill til RME om den foreslåtte metoden.

Hovedbudskap

Varslet om vedtak åpner for at nettselskapene bør samarbeide om å utarbeide felles standardavtaler, hvor forslag til standardavtale sendes bransjeorganisasjoner og forbrukermyndighetene på høring. Dette tror vi vil sikre bedre balanse i avtalene, og Fornybar Norge er positiv til dette og støtter det.

Varsel om vedtak om fastsettelse av metode legger også opp til et skille mellom kunder med produksjon eller forbruk over og under 100 000 kWh, noe vi tolker dithen at mindre næringskunder skal ha tilsvarende vilkår som forbrukerkunder. Dette støtter Fornybar Norge, og vil påpeke at ved revisjonen av vilkårene til forbruker- og næringskunder i 2020, ble vilkårene tilnærmet identiske for de to gruppene.

Det stilles også krav om at det inngås to separate avtaler, en for tilknytning og en for nettleie (drift). Kundene har i dag to separate avtaler, dog i samme dokument. Vi tar gjerne innspill på om det er en god løsning. For de fleste kundene, er det nettleievilkårene som er viktige, noe som taler for to dokumenter.

Fornybar Norge deltok på et høringsmøte om en tidligere versjon av metoden i 2023. Mange av innspillene har RME tatt hensyn til, noe som er positivt. Samtidig mener vi metoden fortsatt har et forbedringspotensial; nedenfor følger en del innspill til RME.

Utdypende merknader til de enkelte vilkårene

I varselet sies det følgende: "For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh må imidlertid nettselskapene inngå skriftlige avtaler, hvor aktivt samtykke må foreligge". I tillegg sies det at "Avtalt kapasitet skal fremgå av tilknytningsavtalene til nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh."

Innledningsvis ber vi om en avklaring mht. grensen på 100 000 kWh. En del kunder har varierende forbruk fra år til år, og det vil ikke være hensiktsmessig å skifte avtaletype jevnlig hvis forbruket faller eller går over grensen. Det kan være mer hensiktsmessig å fastsette en effektgrense. Alternativt vil Fornybar Norge foreslå

at det skilles mellom kunder på effekttariff og kunder med kapasitetstariff. For de fleste nettselskap går den grensen på rundt 100 000 kWh per år.

Slik vi leser dette, skal alle kunder med over 100 000 kWh ha en individuell skriftlig avtale (i hovedsak næringskunder) for å fange opp kapasitet, og i tillegg skal nye forbrukerkunder inngå individuelle skriftlige avtaler hvor kunden må samtykke. Det er uklart hva RME legger i begrepet kapasitet, og hvorfor det skal kreve samtykke. Kundens kapasitet er gitt av de fysiske hovedsikringene/overbelastningsvernet på anlegget, og nettselskapet kan *ikke* redusere kundens sikringer, det må i tilfelle kunden gjøre med sin elentreprenør.

I den videre diskusjonen nedenfor, forutsetter vi at det er utarbeidet to nye standardavtaler (over og under 100 000 kWh eller effekt og kapasitet) som har vært på høring med berørte parter, og er per definisjon vedtatt som gjeldende vilkår.

Når det gjelder nye privatkunder, er vi overrasket over at RME vil kreve at ny tilknytningsavtale skal signeres. Arbeidet med en ny enebolig/blokk skjer gjerne i regi av en utbygger og en elentreprenør – hvor strømmen normalt settes på, ofte lenge før eier/kjøper overtar. Skal tilknytningsavtalen inngås med utbygger? Boligens kapasitet (hovedsikringer) avtales normalt mellom utbygger/elentreprenør og nettselskapet når anlegget meldes og godkjennes. Anleggets kapasitet gjøres normalt kjent for kunden ved overtagelse, alternativt kan kunden lett kontakte nettselskapet å få dette oppgitt. Uansett er kapasiteten i de ulike deler av boligen styrt av sikringene i sikringsskapet. Siden dette er snakk om nye tilknytninger, er det ingen grunn til å anta at kundene vil ha behov for å utvide overbelastningsvernet de første årene. Det er også litt vanskelig å forstå hvorfor nye kunder skal signere en standardavtale som gjelder nærmere 3,3 millioner kunder. Ved innføring av nye standardavtaler, vil eksempelvis Elvia ha over 900 000 kunder på en usignert standardavtale, mens nye tilknytninger vil måtte signere på den samme avtalen.

Det er kanskje enda mer overraskende at RME krever at alle næringskunder skal ha en individuell "standardavtale" hvor kunden må samtykke. Som nevnt ovenfor, det forutsettes her at det er utarbeidet en standardavtale som har vært på høring hos berørte bransjeorganisasjoner/NHO. Vi anslår at det er nærmere 30 000 – 50 000 kunder i denne kategorien i Norge.

Både nytilknytninger og kunder som mottar en individuell avtale, vil kunne oppfatte ønsket om signatur som at det er mulig å forhandle om betingelsene i avtalen (det ses bort fra eventuelle tilleggsvilkår som er nevnt i metode i denne sammenhengen). Nettselskapene kan ikke foreta endringer etter individuelle ønsker fra kunder, eksempelvis ønske om ikke å ha AMS måler eller lignende. Slike kunder kan da nekte å gi samtykke. Samtidig, hvis alle næringskunder på effekttariff mottar skriftlig avtale for signering (fysisk eller digitalt), mener vi det er grunn til å anta at mellom 20-50 % ikke vil gi samtykke. Ikke nødvendigvis fordi de er uenige i vilkårene – men fordi de glemmer det eller ikke tar seg tid til å signere.

Kan kunder som ikke signerer være kunder uten gyldig avtale? Har RME vurdert konsekvensene av at kunder ikke signerer, eksempelvis vil en kunde uten gyldig avtale kunne nekte å betale nettleie? Fornybar Norge ber RME om å klargjøre hvilke virkemidler nettselskapene kan benytte for å sikre kundens samtykke. Per i dag har nettselskapene ett virkemiddel, som er å stenge strømmen. Vi antar det ikke er en ønsket

situasjon hverken for RME, kundene eller nettselskapene. Ett annet alternativ er å klage kunden inn for RME hvor RME må ta stilling til om kunden må akseptere vilkårene og pålegge kunden å signere eventuelt gi nettselskapet rett til å stenge strømmen hvis kunden ikke signerer – noe som kan bli en krevende jobb hvis mange kunder unnlater å signere. Vi ber også RME klargjøre hvilke tiltak som eventuelt er aktuelle mot nettselskap som har kunder uten avtale.

Fornybar Norges standardavtaler, per i dag, gjelder alle forbrukskunder samt næringskunder opp til ca. 1 MWh; grensen er flytende og avhenger av om kundens anlegg krever spesielle vilkår, eksempelvis støykvoter, vedtak etter systemansvarforskriften der hvor det er relevant eller betydelige nettbrukere hvor SOGL artikkel 6 nr4 (b) skal følges. I slike tilfeller *skal* det inngås en skriftlig avtale. Primært er vår oppfatning at denne praksisen må videreføres. Sekundært, hvis RME fortsatt krever skriftlighet, ber vi RME vurdere følgende:

- Kunden mottar standardvilkårene skriftlig, men vilkårene er ikke individualisert og signeres ikke. Vilkaene inneholder ikke persondata, og nettselskapet informerer kunden om hvor hen kan henvende seg hvis kunden trenger å vite kapasitet/hovedsikringer.
- RME kreve fortsatt individuelle avtaler med samtykke. For å minimere kostnadene, bør bransjen gjennom Elbits utvikle en standardløsning som tas i bruk av nettselskapene. Dette vil ta tid. Parallelt kan RME og bransjen bli enige om hvordan "samtykke-nektene" skal håndteres, og ikke minst – hvilke endringer som må gjøres i Elhub og i markedsprosessene. Når det gjelder endringer for næringskunder (flytting, overtagelser mm), skjer dette normalt ved at kunden kontakter strømleverandøren som utfører endringen og oppdaterer nettselskapet gjennom edielmeldinger. Krav om skriftlig samtykke *må* føre til endringer i prosessen slik at en eventuell overtagelse settes på vent inntil kunden har signert. Dette kan føre til omfattende endringer hos Elhub.

RME sier under Form (4) at regelverket skal være korrekt, men ikke nødvendigvis gjengitt ordrett. Det er vi enige i. Samtidig vil løsningen med individuelle avtaler med skriftlig samtykke gjøre det svært krevende – og ikke minst kostbart – å gjøre mindre endringer i avtalene.

RME påpeker under Form (5) at avtalene ikke skal være i strid med lov, forskrift eller enkeltvedtak. De to førstnevnte er åpenbare, men i forhold til enkeltvedtak kan det bli krevende. Primært foreslår vi å fjerne kravet om enkeltvedtak, subsidiært må RME gjøre bransjen kjent med hvilke enkeltvedtak som gir grunnlag for endring av avtalen(e), og bør da være en del av vedtaket.

Normalt er det i høringer fra RME et avsnitt om administrative og økonomiske konsekvenser. Per i dag sitter ikke Fornybar Norge med noen oversikt over hva de foreslåtte endringene vil kunne koste nettselskapene, men det er åpenbart at det å utvikle system for å håndtere individuelle "standardvilkår" med 60-80 000 næringskunder (individualisering, utsendelse, puring og arkivering samt endringer når nye eiere tar over eller nyutsendelse ved større endringer) vil bli svært kostbart og påføre nettkundene økt nettleie. I tillegg kommer eventuelle kostnader, også sosioøkonomiske for kunden, ved stenging av anlegg. Fornybar Norge mener det er en stor svakhet at økonomiske og administrative konsekvenser ikke er vurdert av RME.

Det nevnes også i utkastet at standardavtalen kun skal inneholde relevante vilkår, hvor det presiseres at potensielle fremtidige forhold ikke inkluderes. Fornybar Norge ber RME tydeliggjøre hva som menes med fremtidige forhold. Nettet utvikles, målere byttes er eksempler på fremtidige forhold.

Avsluttende merknader

Fornybar Norge støtter intensjonen i Metoden, og vil bidra til at standardavtalene blir i tråd med de tekniske kravene som stilles. Samtidig vil vi oppfordre RME på det sterkeste om å revurdere kravene om skriftlighet. Målet er to ulike standardavtaler som dekker alle kunder i Norge. Det vil etter vår oppfatning ikke være behov for signering/samtykke fra vanlige næringskunder, gitt at det gjennomføres gode høringer. I tillegg vil uansett ulike tilsynsmyndigheter kunne sette vilkårene til side hvis de er urimelige. Kunder som krever spesielle vilkår, får skriftlig avtale også i dag.

Vi er enige i at disse vilkårene må være lett tilgjengelige for kundene. RME kan vurdere om det kan være mer hensiktsmessig å pålegge nettselskapene ved jevne mellomrom å informere kundene om hvor vilkårene finnes, og sørge for at de er lett tilgjengelige.

Vi tar gjerne et møte for å diskutere hvordan dette kan gjøres uten at det påløper kundene store kostnader.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Kristin H. Lind

Direktør Nett og kraftsystem

Ulf Møller
Næringspolitisk rådgiver